

hokimligi
maktabgacha va maktab ta'lifi
boshqarmasi
maktabgacha va
maktab ta'lifi bo'limi tasarrufidagi
-umumi o'rta ta'lim maktabi
to'garak rahbari
ning

20__-20__-o'quv yiliga 9-sinflar
bo'sh o'zlashtiruvchi o'quvchilar uchun
"Yosh iqtisodchi"

**TO'GARAK
HUJJATLARI**

To‘garak a’zolari haqida ma’lumot

Nº	Familiya ismi va sharifi	Tug‘ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to‘liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O‘tkazilgan xona _____

” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari

To‘garak rahbari _____

To‘garak rahbari _____

“TASDIQLAYMAN”

MMIBDO‘

**20__-20__-o‘quv yilida bo‘sh o‘zlashtiruvchi o‘quvchilar uchun tuzilgan
“Yosh iqtisodchi” nomli to‘garagining
ISH REJASI**

Nº	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Tijorat	1		
2.	Firma va uning turlari	1		
3.	Yopiq turdagи aksiyadorlik jamiyati	1		
4.	Takrorlash	1		
5.	Firmaning o‘z nomi	1		
6.	Firma mablag‘lari va xarajatlari	1		
7.	Yalpi daromad, foyda va zarar	1		
8.	Zarar	1		
9.	Menejer	1		
10.	Takrorlash	1		
11.	Ishlab chiqarish va ekologiya	1		
12.	Takrorlash	1		
13.	Jamiyatning huquqiy va ijtimoiy asosini saqlab turish.	1		
14.	Iqtisodiy samaradorlik	1		
15.	Tijorat banki	1		
16.	Takrorlash	1		
17.	Daromad solig‘i	1		
18.	Takrorlash	1		
19.	Yer solig‘i	1		
20.	Takrorlash	1		
21.	Aksiz va qo‘shilgan qiymat solig‘i	1		
22.	Takrorlash	1		
23.	Iqtisodiy davr	1		
24.	Takrorlash	1		
25.	O‘zbekiston respublikasining iqtisodiy salohiyati	1		
26.	Takrorlash	1		
27.	Inflatsiya va uning turlari	1		
28.	Takrorlash	1		
29.	Ishchi kuchi bozori va ishsizlik	1		
30.	Takrorlash	1		
31.	Xalqaro savdo	1		
32.	Takrorlash	1		
33.	Xalqaro iqtisodiy hamkorlik	1		
34.	Valuta kursi	1		

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____ To 'garak rahbari: _____

Mavzu: Tijorat

Mashg'ulotning maqsadi:

Ta'limiylar: o'quvchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, iqtisodiy tafakkurni o'stirish, iqtisodiy madaniyatni shakllantirish va dunyoqarashini kengaytirish, mustaqil fikr yuritib, jonajon O'zbekistonimizning aqlli, dono, bilimga chanqoq farzandi bo'lib voyaga yetkazish.

Tarbiyaviy: o'quvchilarga iqtisodiy tarbiya berish, Vatanimizga mehr-muhabbat hislarini shakllantirish, mustaqil fikrlashga o'rgatish, nutq madaniyatini o'stirish, o'z-o'zini boshqarishga yo'naltirish, hozirjavoblik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish.

Rivojlantiruvchi: O'zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo'nalishlariga muvofiq to'garak a'zolarini sifatli o'qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrlashga qodir bo'lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

- xaridor, mijoz bilan faoliyat yurita olish;
- ta'lim jarayonida faol ishtirok etish;
- ta'lim-muassasasi jihozlariga, moddiy va ma'naviy, tabiiy resurslarga oqilona munosabatda bo'lish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi:

- ta'lim muassasasida hamda jamiyatda o'rnatilgan odob-axloq qoidalariga rioya qilish.

Mashg'ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi, amaliy, nazariy, aralash, noan'aviy, ananaviy.

Mashg'ulot uslubi: tushuntirish, suhbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, guruhlarda ishlash, ko'rgazmali va boshqalar.

Mashg'ulot metodi: guruhlarda ishlash, "kim epchil-u, kim chaqqon", "ko'rsam tezroq o'rganaman" shu kabi metodlar.

Mashg'ulot jahozi: mavzuga oid rasm, ko'rgazmalar va tarqatma materiallar, o'quv qurorollari, elektron materiallar.

Mashg'ulotning borishi:

I. Tashkiliy qismi: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Tijorat — tovari muayyan narxda sotib olib, so'ng boshqaga o'z foydasini ko'zlab qimmatroq narxda sotishdan iborat tadbirkorlik faoliyati.

Tadbirkorlikning tijorat turi iqtisodiyotda muhim o'rin tutadi. Tijoratchilar ishlab chiqaruvchilar va iste'molchilar o'rtasidagi bog'lanishlarni osonlashtiradi, oldi-sotdi munosabatlarini tezlashtiradi. Ishlab chiqaruvchilar va iste'molchilar o'rtasidagi, 1.1- chizmada tijoratchisiz, 1.2- chizmada esa tijoratchi yordamidagi bog'lanishlar sxemasi buni yaqqol ko'rsatib turibdi. Chizmalarda ishlab chiqaruvchi va iste'molchilar soni to'rttagina bo'lgan hol tasvirlangan. Endi ularning soni o'nta, yuzta yoki undan ham ko'p bo'lgan hollarni tasavvur qilib ko'ring-chi!

Moliyaviy tadbirkorlik tijoratga o'xshab ketadi. Faqat moliyaviy tadbirkorlikda tovar oldi-sotdisi o'rniga pul va qimmatli qog'ozlar oldi-sotdisi amalga oshiriladi. Pul mablag'lari qarzga beriladi. Chet el valutalari, aksiya va boshqa qimmatli qog'ozlar sotib olinadi va sotiladi. Moliyaviy tadbirkorlikda qarz berilganda foiz (protsent) ko'rinishida, qimmatbaho qog'ozlar oldi-sotdi jarayonida esa ularning xarid va sotish narxlari orasidagi farq ko'rinishidagi foyda o'zlashtiriladi. Tadbirkorlikning sug'urta turi hozirda keng tarqalgan. Bunday faoliyat bilan yuqori mavqega ega bo'lgan tadbirkorlar shug'ullanishadi. Chunki u katta boshlang'ich mablag'ni talab qiladi. Tadbirkor turli xil kutilmagan holatlarda ko'riladigan zararni qoplashga ma'lum haq evaziga kafolat beradigan shaxs sifatida faoliyat ko'rsatadi. Hozirda qarz sug'urtasi, mulk sug'urtasi, hayot sug'urtasi, tibbiyot sug'urtasi kabi sug'urta shakllari bor. Bunday sug'urta turlarida muttasil to'lab boriladigan sug'urta badallari evaziga, biror falokat yuz berganda yetkazilgan zarar yoki yo'qotishning o'rni qoplanadi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

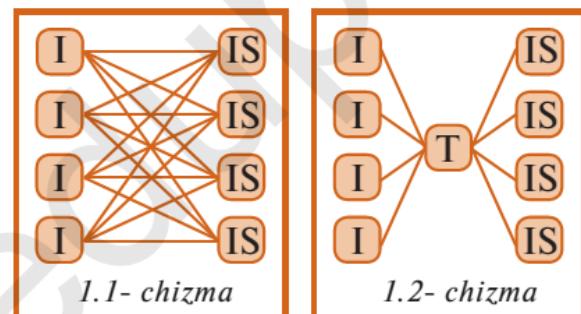
1. Tadbirkorlik hamma vaqt ham foyda olib keladimi?

2. Tadbirkorlik faoliyati turlarini sanab bering.

3. Tijorat va moliyaviy tadbirkorlikning qanday o'xshash va farqli tomonlari bor?

V. Mashg'ulotni yakunlash: to'garak a'zolarini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____ To'garak rahbari: _____

Mavzu: Firma va uning turlari

Mashg'ulotning maqsadi:

Ta'limiylar: o'quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, iqtisodiy tafakkurni o'stirish, iqtisodiy madaniyatni shakllantirish va dunyoqarashini kengaytirish, mustaqil fikr yuritib, jonajon O'zbekistonimizning aqlli, dono, bilimga chanqoq farzandi bo'lib voyaga yetkazish.

Tarbiyaviy: o'quvchilarga iqtisodiy tarbiya berish, Vatanimizga mehr-muhabbat hislarini shakllantirish, mustaqil fikrlashga o'rgatish, nutq madaniyatini o'stirish, o'z-o'zini boshqarishga yo'naltirish, hozirjavoblik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish.

Rivojlantiruvchi: O'zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo'nalishlariga muvofiq to'garak a'zolarini sifatli o'qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrlashga qodir bo'lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

- mavjud axborot manbalaridan iqtisodiyotga oid ma'lumotlarni topa olish;
- statistik ma'lumotlar asosida iqtisodiy grafiklar, diagrammalar, jadvallar, chizmalarini tayyorlay olish;
- tovarning shtirx kodini o'qiy olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

- halollik, to'g'rilik, tejamkorlik kabi sifatlarga ega bo'lish;
- kognitivlik ko'nikmalarini va hayotiy tajribani mustaqil ravishda muntazam oshirib borish;
- o'z xatti-harakatini muqobil baholash va mustaqil iqtisodiy qaror qabul qila olish ko'nikmalarini egallashni nazarda tuta olish.

Mashg'ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi, amaliy, nazariy, aralash, noan'aviy, ananaviy.

Mashg'ulot uslubi: tushuntirish, suhbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, guruhlarda ishslash, ko'rgazmali va boshqalar.

Mashg'ulot metodi: guruhlarda ishslash, "kim epchil-u, kim chaqqon", "ko'rsam tezroq o'rganaman" shu kabi metodlar.

Mashg'ulot johozi: mavzuga oid rasm, ko'rgazmalar va tarqatma materiallar, o'quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg'ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Tadbirkorlik faoliyati amalga oshiriladigan korxona firmadeb ataladi. Firma turli xil tovar va xizmatlarni foyda olish uchun ishlab chiqaradi. Firmalar, ko'pincha, xususiy mulk asosida tashkil qilinadi.

Firmalar qanday mulk asosida tashkil qilinishi, kim tomonidan qanday boshqarilishi, firma foydasi qanday taqsimlanishi va firma faoliyatining natijasiga kim va qanday javob berishiga qarab turli shakllarda bo'ladi.

Xususiy firmanın mulkdori yakka shaxs bo'lib, firma uning mulki va mablag'i asosida tashkil qilinadi va bevosita shu mulkdor tomonidan boshqariladi. Firma faoliyatidan olingan foyda ham, zarar ham faqat firma egasiga taalluqli. Firma egasi firma faoliyatining natijasiga to'la javobgar bo'ladi. Buyuk olim va mutafakkir Abu Rayhon Beruniyning ko'p sonli asarlarida uning iqtisodiy qarashlari o'z aksini topgan. U iqtisodiy faoliyat — mehnat, bunyodkorlik, yaratuvchanlik asosida odamning ehtiyojini qondirishga bo'lgan intilishi yotadi, deb hisoblagan. U o'zining asarlarida jismoniy mehnat bilan bir paytda aqliy mehnat ham muhim ekanligini ta'kidlaydi. Uning fikricha ish haqi mehnatning og'irligiga va unumdarligiga bog'liq bo'lishi kerak. Olimning asarlaridan mehnat taqsimotiga oid fikrlar ham joy olgan. Olim o'sha davrdayoq iqtisodiyot sohasidagi inson omilining ahamiyati haqida qimmatli fikrlarni bildirgan.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1. Rasmlarda tasvirlangan tadbirkorlik faoliyatlaridan qaysilarini tashkil qilish qiyinroq? Nima sababdan?

2. Ularning qaysilarini bitta odam o'zi tashkil qilishi va yuritishi unchalik qiyin emas?

V. Mashg'ulotni yakunlash: to'garak a'zolarini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____ To 'garak rahbari: _____

Mavzu: Yopiq turdag'i aksiyadorlik jamiyatি

Mashg'ulotning maqsadi:

Ta'limi: o'quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, iqtisodiy tafakkurni o'stirish, iqtisodiy madaniyatni shakllantirish va dunyoqarashini kengaytirish, mustaqil fikr yuritib, jonajon O'zbekistonimizning aqli, dono, bilimga chanqoq farzandi bo'lib voyaga yetkazish.

Tarbiyaviy: o'quvchilarga iqtisodiy tarbiya berish, Vatanimizga mehr-muhabbat hislarini shakllantirish, mustaqil fikrlashga o'rgatish, nutq madaniyatini o'stirish, o'z-o'zini boshqarishga yo'naltirish, hozirjavoblik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish.

Rivojlantiruvchi: O'zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo'nalishlariga muvofiq to'garak a'zolarini sifatli o'qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrlashga qodir bo'lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Kommunikativ kompetensiyasi:

- o'zaro muloqotda muomala madaniyatiga amal qilish;
- jamoaviy hamkorlikda ishlay olish, o'z pozitsiyasini himoya qila olish;
- iqtisodiy bilim asoslariga oid umum tomonidan qabul qilingan iqtisodiy atamalar mazmunini bilish;
- iqtisodiy ta'limga oid formulalarni tushuntira olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

- halollik, to'g'rilik, tejamkorlik kabi sifatlarga ega bo'lish;
- kognitivlik ko'nikmalarini va hayotiy tajribani mustaqil ravishda muntazam oshirib borish;
- o'z xatti-harakatini muqobil baholash va mustaqil iqtisodiy qaror qabul qila olish ko'nikmalarini egallashni nazarda tuta olish.

Mashg'ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi, amaliy, nazariy, aralash, noan'aviy, ananaviy.

Mashg'ulot uslubi: tushuntirish, suhbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, guruhlarda ishlash, ko'rgazmali va boshqalar.

Mashg'ulot metodi: guruhlarda ishlash, "kim epchil-u, kim chaqqon", "ko'rsam tezroq o'rganaman" shu kabi metodlar.

Mashg'ulot jahozi: mavzuga oid rasm, ko'rgazmalar va tarqatma materiallar, o'quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg'ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uya vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Yopiq turdag'i aksiyadorlik jamiyatি — aksiyalari faqat oldindan belgilab qo'yilgan shaxslar guruhiga sotiladigan jamiyat. Aksiyalar ikki xil — oddiy va imtiyozli bo'ladi. Oddiy aksiyalar ulardan keladigan daromad — dividendni kafolatlamaydi. Lekin aksiyadorlik jamiyatи umumiyl majlisida ovoz berish huquqini, ya'ni boshqaruvda qatnashish huquqini beradi. Imtiyozli aksiyalaresa ulardan keladigan har yilgi dividendni aksiya narxining ma'lum foizi miqdorida kafolatlaydi. Imtiyozli aksiya egasi aksiyadorlar jamiyatini boshqarishda qatnasha olmaydi, chunki u aksiyadorlar umumiyl majlisida ovozga ega bo'lmaydi.

Aksiyadorlik jamiyatи faoliyati bilan bog'liq muhim masalalarni aksiyadorlarning umumiyl majlisida saylanadigan direktorlar kengashihal qildi. Jamiyatni boshqarish esa yollangan menejerlartomonidan amalga oshiriladi Odatta, aksiyalar fond birjalarida sotiladi va sotib olinadi. Aksiyadan uning egasiga kelayotgan daromad — dividending ko'p yoki kamligiga qarab, aksiyaning fond birjasidagi bozor narxi — aksiyaning kursio'zgarib turadi. Masalan, aksiyaning nominal qiymati 10 000 so'm bo'lgani holda, aksiya 12 000 so'mga yoki 9 000 so'mga sotilishi mumkin. Bunday hollarda aksiyaning kursi ko'tarilganligi yoki pasayganligi haqida gapirladi. Aksiya kursining o'zgarishi uning bozor narxi nominal qiymatiga nisbatan foiz miqdori bilan aniqlanadi. Yuqoridagi misolda birinchi holatda aksiya kursi 120% ni, ikkinchi holatda esa 90% ni tashkil qilganini ko'rish mumkin.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

3- rasmdagi zavod, 4- rasmdagi bank kabi yirik kompaniyalar faoliyatini tashkil qilish va boshqarishda tadbirkorlar qanday qiyinchiliklarga duch kelishi mumkin deb o'ylaysiz?

V. Mashg'ulotni yakunlash: to'garak a'zolarini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uya vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o‘zingiz uchun kerakli ma’lumotlarni yuklab oling.

+99890-530-00-68 nomerga telegramdan yozishingiz yoki telegramdan nza4567 izlab telegramga murojaat qilishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi.

Hujjat word variant doc formatda beriladi.

40 listdan iborat bo‘sh o‘zlashtiruvchi o‘quvchilarga iqtisod fanidan 9-sinf o‘quvchilarga 34 soatli to‘garakni to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To‘liq holda olganingizdan so‘ng:

Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo‘ling!
Bizda maktablar uchun quydagи hujjatlар mavjud

- 1. 1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to‘garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO‘ ish hujjatlari**
- 11. O‘IBDO‘ ish hujjatlari**
- 12. Psixolog hujjatlari**
- 13. Xotin-qizlar qo‘mitasi ish hujjatlari**
- 14. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15. Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ochiq dars ishlamalar, taqdimotlar, slaydlar**